

SLOVENSKÁ KLASICISTICKÁ LITERATÚRA

Rozvíjala sa v 2 etape národného obrodzenia.

Prvá etapa- zameraná na vznik spisovného jazyka (Anton Bernolák)

Druhá etapa – prebúdzanie národného povedomia (Ján Hollý Svätopluk, šírenie myšlienky slovanskej vzájomnosti Ján Kollár Slávy dcéra)

Tretia etapa – vyvrcholenie národného obrodzenia činnosťou štúrovskej generácie

JÁN KOLLÁR – SLÁVY DCÉRA

Dielo má dva motívy: vlastenecký a ľúbostný.

Je to básnická skladba o láske k žene a slovanskej vlasti, inšpirovaná láskou autora k Friderike Schmidtovej, s ktorou sa zoznámil počas štúdií v Nemecku.

Slávy dcéra mala v prvom vydaní tri spevy /Sála, Labe, Dunaj/ po 50 znelkách. Kollár skladbu neskôr rozšíril na päť spevov: Sála

Labe, Rén, Vltava

Dunaj

Léthé

Acheron

Názvami spevov sú rieky, popri ktorých autor putuje z Nemecka na Slovensko. Léthe a Acheron sú antické rieky v podsvetí.

Ai, zde leží zem ta, před okem mým slzy ronícím,

— ∪ ∪ — — — ∪ ∪ — — — ∪ ∪ — — —

někdy kolébka, nyní II národu mého rakev.

— ∪ ∪ — ∪ ∪ — II — ∪ ∪ — ∪ ∪ —

Dve dlhé slabiky tvoria jednu stopu

Skladba sa začína Předzpěvem, jednou z najkrajších a najznámejších častí Slávy dcéry. Je písaná časomierou v elegickom distichu. Básnik žiali nad osudom ponemčeného slovanského kmeňa Lužických Srbov. Obáva sa, aby podobný osud nestihol aj Slovákov. Záchranu slovanského národa vidí v slovanskej vzájomnosti, v spolupráci všetkých slovanských národov pod ochranou veľkého a mocného Ruska („přichyl k tomu tam se dubisku, jenž vzdoruje zhoubným až dosaváde časům“). Kollár bol zástancom spojenia českého a slovenského národa, túto časť napísal v češtine.

V ďalších veršoch odsudzuje krajiny, ktoré viedli vojny proti iným národom. Vyslovuje presvedčenie, že iba ten národ je skutočne slobodný, ktorý si váži slobodu iných .

Prvý spev Sála obsahuje väčšinou ľúbostné sonety, v ktorých opevuje svoju milú, spomína na krásne časy lásky v Jene. Zo svojej milej utvoril ideál slovanskej devy, vybájenú dcéru

bohyne Slávy, Mínu. Na konci spevu sa lúči s Mínou, sľubuje jej vernosť a zanecháva ju v krajine, v ktorej s ňou bol šťastný. Delí svoje srdce, pol srdca dáva Míne, pol vlasti.

V druhom speve Labe, Rén, Vltava, prechádza územiami, kde kedysi žili Slovania, žiali nad ich osudom. Spomína na Mínu so žiaľom, pretože je už ďaleko od nej. Po príchode do Čiech smúti nad tým že národ so slávnou minulosťou musí prijímať príkazy cudzích, vyčíta mu pasivitu a vyzýva do boja za slobodu.

V treťom speve Dunaj prichádza básnik na Slovensko, kde vidí iba biedu, krivdy a utrpenie. Vyzýva Slovanov k jednote. Ospevuje znovu svoju milovanú devu, zjavuje sa mu však mŕtva Mína a on túži umrieť.

V štvrtom a piatom speve Léthé a Acheron sa Mína mení na vílu a sprevádza autora po slovanskom nebi a pekle. Do neba umiestnil všetkých vynikajúcich slovanských dejateľov a do pekla odrodilcov a neprajníkov Slovanov. Skladba sa končí Míniným odkazom všetkým živým, aby sa učili z príkladu oslávených i odsúdených a milovali svoj národ.

Ján Kollár

- po takmer 15 rokoch rozlúčenia sa oženil s Friderikou (Mínou).
- po revolúcií bol Kollár vymenovaný za profesora na viedenskej univerzite, kde aj zomrel,
- jeho pozostatky boli prevezené do Prahy v roku 1904

© 2008